

**Utrikesdepartementet
Statssekreterare Joakim Stymne**

Är folkbildningen på väg att fasas ut ur både praktikantbidragen och Visbyprogrammet?

Folkhögskolorna och praktikantbidragen

Sedan 10 år tillbaka har det varit möjligt för enskilda svenska organisationer att tillsammans med organisationer i syd och öst att utveckla ett mångsidigt praktikantsamarbete. De senaste åren har cirka 300 unga människor mellan 18-35 praktiserat i 4-12 månader på organisationer i Afrika, Latinamerika och Asien. Sedan reglerna för praktikantbidragen ändrades 2007 har det också blivit möjligt för svenska organisationer att ta emot praktikanter från syd och öst.

Flera av praktikantprogrammen har inletts med studier om utvecklingssamarbete, organisationsutveckling, kommunikationsstrategier och opinionsbildning på folkhögskolor. Praktiken hos organisationerna – i syd likväl som i nord - har gett djupa kunskaper om länderna, om teman som organisering och lokal demokrati, om ekoturism, om förebyggande hiv- och aidsarbete och jämställdhet, om arbetet för mänskliga rättigheter och om mängder av andra frågor som det civila samhällets organisationer arbetar med. Vid hemkomsten använder sig praktikanterna av de nya erfarenheterna i sina arbeten eller i de organisationer de är medlemmar. För de svenska praktikanterna ingår vanligen en period med informationsarbete i Sverige, då man är ute på skolor, i organisationer eller på arbetsplatser. Detta görs ofta i samarbete med folkhögskolor.

Det är tydligt att den svenska resursbasen för civil samhällets utvecklingssamarbete har utvecklats genom praktikantverksamheten. Man skulle kunna tala om bidrag till en global resursbas för folkrörelsesamarbete.

För de deltagande folkhögskolorna har praktikantprogrammen inneburit ett kvalitativt lyft i arbetet för global rättvisa och hållbar utveckling. Kunskaperna och medvetenheten på skolorna har höjts, kontakterna med civilsamhällets organisationer i Sverige och i andra delar av världen har stärkts, skolornas roll som arena och resurs i lokalsamhället för samtal om globala rättvisefrågor har utvecklats.

Genom att Sida har gett ett långsiktigt stöd till denna verksamhet har den hela tiden kunnat utvecklas och förbättras. Inte minst har organisationer i syd och öst kunnat delta alltmer

aktivt i processen. Nu sprids emellertid en osäkerhet om den framtida utvecklingen. Organisationerna och folkhögskolorna har fått veta att praktikantbidraget är borttaget ur Sida:s folkrörelseanslag. Däremot har man inte fått något besked varken av hur, av vem eller med vilket beslutsunderlag som frågan ska hanteras. Forum Syd, som många organisationer och folkhögskolor söker stöd ifrån, har meddelat att man inte kan bevilja praktikantbidrag för 2011 eftersom man inte fått besked från berörda myndigheter om vad som ska hända med bidraget. Detta riskerar att radera fruktbara samarbeten som byggts upp omsorgsfullt under många år.

Vi har också förstått att Regeringen i sitt regleringsbrev till Svenska Institutet bestämt att vuxenutbildningen/folkbildningen skall fasas ut ur **Visbyprogrammet**.

Varje termin tar folkhögskolorna mot studenter i svenska vid utländska universitet och varje sommar arrangerar man sommarkurser för denna grupp. Verksamheten skapar utrymme för möten med svenskt kultur- och samhällsliv samtidigt som varaktiga relationer mellan personer och med institutioner etableras och fördjupas. Flera folkhögskolor har en uttalad Östersjöprofil som man fördjupar genom lärar- och deltagarutbyten, kurser, konferenser och utvecklingsprojekt. Detta görs ofta i nära samarbete med lokala aktörer inom kommunal förvaltning, föreningar och näringsliv. Visbyprogrammet som syftar till utbildningssamarbete i regionen är en viktig möjlighet för att förverkliga dessa ambitioner.

Utvärderingar av folkhögskolornas insatser har visat på mycket goda resultat. Både mot bakgrund av de goda resultaten och mot bakgrund av regeringens uttalade ambitioner med Visbyprogrammet och med Svenska Institutet främjandeverksamhet är det mycket olyckligt att utrikesdepartementet i sitt regleringsbrev för Svenska Institutet för 2010 anger att vuxenutbildningen inom Visbyprogrammet skall fasas ut. Många folkhögskolor tvingas nu avbryta pågående projektplanering tillsammans med partners i Vitryssland, Ukraina, Ryssland och Baltikum, något som skadar mångåriga samarbeten.

De svenska folkhögskolorna och deras samarbetspartners är oroad över den nuvarande utvecklingen. Vi ser därför fram mot ett möte med företrädare för utrikesdepartementet.

Stockholm
18 februari 2010

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation,(RIO) och SKL:s rektorsförening genom

Britta Lejon
Ordförande FOLAC

För kännedom;
Svenska Institutet
Riksdagens Kulturutskott, Utbildningsutskott samt Utrikesutskott
Folkbildningsrådet